

Sygn. akt I NKRS 36/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lipca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Wiak

SSN Adam Redzik

w sprawie z odwołania A. D.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z 16 lutego 2022 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w K., ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2021 r. poz. 362,

z udziałem R. S.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 6 lipca 2022 r.,

**uchyla zaskarżoną uchwałę w całości i przekazuje sprawę
Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpatrzenia.**

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa (dalej także: „KRS” lub „Rada”), uchwałą nr [...] z dnia 16 lutego 2022 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w K., ogłoszonym w MP 2021, poz. 362, na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 u.KRS

postanowiła: przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie R. S. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w K. (pkt 1) oraz nie przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie A. D. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w K. (pkt 2).

W uzasadnieniu powyższej uchwały Rada wskazała, że na jedno wolne stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w K., ogłoszone w MP 2021, pod poz. 362, zgłosili się: A. D. – sędzia Sądu Rejonowego C. oraz R. S. – sędzia Sądu Rejonowego w C..

W celu przygotowania sprawy do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady, Przewodniczący Rady wyznaczył zespół, zawiadomił Ministra Sprawiedliwości o jego powołaniu oraz o sprawach indywidualnych przekazanych zespołowi w celu przygotowania ich do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady. Minister Sprawiedliwości nie przedstawił opinii w trybie art. 31 ust. 2b u.KRS.

Na posiedzeniu w dniu 11 lutego 2022 r. zespół po wnikliwym zapoznaniu się ze zgromadzonymi w sprawie materiałami oraz ich przeanalizowaniu, omówił szczegółowo kandydatów, odbył naradę i uznał, że materiały są wystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie. Podczas głosowania na posiedzeniu zespołu: na A.D. oddano 1 głos „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 2 głosach „wstrzymujących się”; na R. S. oddano 2 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 1 głosie „wstrzymującym się”. W wyniku powyższego głosowania, zespół przyjął stanowisko o rekomendowaniu Radzie na jedno wolne stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w K.- R. S..

Zespół wskazał, że przedstawiając powyższe, kierował się dyspozycją art. 35 u.KRS, zgodnie z którym, jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, zespół opracowuje listę rekomendowanych kandydatów, przy ustalaniu kolejności na liście kierując się przede wszystkim oceną ich kwalifikacji, a ponadto uwzględniając doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, a także opinię kolegium właściwego sądu. W uzasadnieniu swojego stanowiska zespół wskazał, że rekomendując kandydaturę R.S. miał na

względnie jego doświadczenie zawodowe w pracy związanej ze stosowaniem przepisów prawa oraz uzyskanie pozytywnej oceny kwalifikacji.

Rada wskazała, że kandydaci spełniają wymagania ustawowe, określone w art. 63 § 1 p.u.s.p. Dokonując oceny kandydatów, Rada kierowała się także kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 u.KRS, w tym: ocenami kwalifikacji, doświadczeniem zawodowym kandydatów, a także uzyskanym przez nich poparciem środowiska sędziowskiego. Rada podkreśliła, że po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy, dzieląc stanowisko zespołu, uznała, że Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej zostanie przedstawiony wniosek o powołanie R. S. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w K..

W uzasadnieniu uchwały Rada przedstawiła sylwetki obojga kandydatów.

R. S. urodził się [...] 1983 r. w P.. W 2006 r. ukończył wyższe studia prawnicze na Uniwersytecie im. [...] z oceną bardzo dobrą, uzyskując tytuł magistra. Od 1 lipca 2006 r. do 30 września 2007 r. pracował Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w T. na stanowisku referenta prawnego. Od 1 października 2007 r. do 30 września 2010 r. pracował w Sądzie Okręgowym w K. na stanowisku etatowego aplikanta sądowego. Po odbyciu aplikacji sądowej, w 2010 r. złożył egzamin sędziowski z łącznym wynikiem dobrym plus. Od 4 października do 19 grudnia 2010 r. pracował w [...] Wydziale Cywilnym Sądu Rejonowego w T. na stanowisku asystenta sędziego. Od 20 grudnia 2010 r. do 14 stycznia 2015 r. pracował w [...] Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w T. na stanowisku referendarza sądowego. Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 5 stycznia 2015 r. został powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w C.. Orzeka w [...] Wydziale Karnym oraz równolegle w [...] Wydziale Wykonywania Orzeczeń. W 2018 r. ukończył studia podyplomowe z zakresu prawa karnego skarbowego i gospodarczego na Uniwersytecie [...] w K. z oceną bardzo dobrą. Odbił liczne szkolenia zorganizowane przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury. Jest autorem licznych publikacji dydaktycznych, naukowych i popularnonaukowych. Łączy pracę sędziego z pracą wykładowcy w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury,

prowadząc zajęcia w ramach aplikacji sędziowskiej oraz prokuratorskiej z zakresu prawa karnego materialnego, prawa karnego procesowego oraz prawa wykroczeń.

Ocenę kwalifikacji R. S. sporządził A. C. – sędzia wizytator do spraw karnych w Sądzie Okręgowym w K.. W ocenie opiniującego, z przeprowadzonej analizy wynika, że kandydat pomimo niewielkiego stażu (nominację na stanowisko sędziego sądu rejonowego uzyskał 2015 r.) wykazuje odpowiedni stopień doświadczenia zawodowego i życiowego. Orzeka nieprzerwanie w pionie karnym. Ilościowe wyniki pracy kandydata w wydziale karnym, przy dodatkowym orzekaniu w IV Wydziale Wykonywania Orzeczeń, są bardzo dobre. Kandydat w podstawowych sprawach „K” w roku 2020 opanował wpływ z naddatkiem, tak samo jak w I kwartale 2021 r. W pozostałych kategoriach spraw albo wpływ opanowywał, albo występowała nieistotna zaległość. Zdaniem sędziego opiniującego żadnych zastrzeżeń nie nasuwa też terminowość czynności podejmowanych przez kandydata w toku rozpoznania sprawy, jak też w związku ze sporządzaniem uzasadnień orzeczeń. Sposób rozpoznawania spraw i jego orzecznictwo zasługuje na oceny pozytywne i na przykładzie poddanych analizie spraw wskazuje na jego bardzo dobre przygotowanie zawodowe. Opiniowany posiada ugruntowaną znajomość prawa karnego materialnego i procesowego. Dysponuje odpowiednią wiedzą prawniczą i znajomością metodyki pracy sędziego, umiejętnie wykorzystując je w praktyce orzeczniczej. Oceniając procentowe wyniki skutków odwołań od wyroków kandydata sędzia wizytator wskazał, że należy je ocenić tak z uwagi na wysoki poziom orzeczeń utrzymanych w mocy, jak i fakt, że odwołania od wyroków wydanych przez kandydata są wprost jednostkowe. Zdaniem opiniującego w pracy orzeczniczej kandydat jest osobą wyjątkowo dobrze zorganizowaną, energiczną, zdecydowaną i rzeczową. Strona etyczna, cechy charakteru i dotychczasowa postawa kandydata nie budzi żadnych zastrzeżeń. W konkluzji sędzia wizytator stwierdził, że kandydatura R. S. do powierzenia mu obowiązków orzecznich w Sądzie Okręgowym w K. jest uzasadniona.

W ocenie Rady kandydatka A. D. posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe, uprawniające do ubiegania się o urząd sędziego sądu okręgowego, jednak w niniejszej procedurze konkursowej nie spełnia wszystkich kryteriów

wyboru w stopniu uzasadniającym przedstawienie do powołania Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej.

A. D. urodziła się [...] 1975 r. w Ś.. W 2001 r. ukończyła wyższe studia prawnicze na Uniwersytecie w K. z oceną dobrą, uzyskując tytuł magistra. Po odbyciu aplikacji sądowej, w 2004 r. złożyła egzamin sędziowski z łącznym wynikiem dobrym. Od 1 marca 1997 r. do 31 marca 2005 r. pracowała w Urzędzie Miasta w K., kolejno na stanowiskach: młodszego referenta (1997-2001), podinspektora (2001-2003) oraz inspektora (2003-2005). Od 1 kwietnia do 31 lipca 2005 r. była zatrudniona w Sądzie Rejonowym w C. na stanowisku asystenta sędziego. Od sierpnia 2005 r. do 30 marca 2007 r. zajmowała stanowisko asesora sądowego w Sądzie Rejonowym w K.. Powierzone obowiązki orzecznicze: wykonywała w [...] Wydziale Karnym. Od 1 kwietnia 2007 r. do 4 marca 2009 r. jako asesor sądowy powierzone obowiązki orzecznicze wykonywała w [...] Wydziale Karnym Sądu Rejonowego w K.. Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 5 marca 2009 r. została powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w K.. Orzekała w: [...] Wydziale Karnym, [...] Wydziale Karnym oraz [...] Wydziale Karnym. Od 1 kwietnia 2016 r. orzeka w [...] Wydziale Karnym Sądu Rejonowego w C.. Odbyła szkolenia, organizowane przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury. W 2018 r. ukończyła studia podyplomowe z zakresu prawa karnego skarbowego gospodarczego na Uniwersytecie w K. z oceną bardzo dobrą.

Ocenę kwalifikacji kandydatki sporządziła U. K. sędzia w stanie spoczynku, wizytator do spraw karnych w Sądzie Okręgowym w K. . W ocenie opiniującej, z przeprowadzonej analizy wynika, że kandydatka orzekała w sprawach cechujących się różnorodnością zarzutów oraz średnim poziomem trudności, co nie generowało potrzeby zwiększonego nakładu pracy. Ocena materiału dowodowego i oparte na właściwie ocenionym materiale dowodowym prawidłowe ustalenia faktyczne prowadziły do wydania prawidłowych orzeczeń, które zyskały aprobatę sądu odwoławczego. Także orzeczenia w pozostałych kategoriach spraw nie budziły zastrzeżeń, co do trafności rozstrzygnięcia i powołanych przepisów. W przedstawionych przez kandydatkę spraw z wykazu sięgała ona do wielu instytucji i rozwiązań prawnych, dostosowując represję karną do każdego przypadku w

sposób indywidualny i przemyślany. Argumentując swoje stanowisko w pisemnych motywach niejednokrotnie powoływała się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, sądów apelacyjnych oraz stanowisko doktryny. W odniesieniu do spraw spoza wykazu kandydatki sędzia wizytator podniosła, że w każdej z poddanych analizie spraw instytucje prawne zostały zastosowane prawidłowo, z podaniem właściwej podstawy prawnej rozstrzygnięcia. Sprawy rozpoznawane były sprawnie, a podejmowane decyzje przemyślane i trafne. Dalej opiniująca podniosła, że w referacie kandydatki nie ma tzw. spraw „starych”, które toczyłyby się przez okres dłuższy aniżeli 3 lata. Wszystkie sprawy wpływające do referatu kandydatki są niezwłocznie terminowane i trafiają na wokandę, bądź wydawane są zarządzenia o zgromadzeniu niezbędnych danych dla rozstrzygnięcia sprawy. Kandydatka rozpoznaje sprawy bardzo sprawnie i zazwyczaj na posiedzenie sprawy kierowane są w terminie do miesiąca, zaś na rozprawę w przedziale czasu od miesiąca do dwóch miesięcy od ich wpływu do Sądu. Spośród spraw w obecnym referacie opiniowanej najstarsze sprawy nieznacznie przekraczały okres roku od ich wpływu. Przy czym – co podkreśliła sędzia wizytator – zaleganie opisanych spraw miało charakter w pełni obiektywny i związane było z niemożnością przeprowadzenia bądź potrzebą przeprowadzenia wielości dowodów wynikających z obszerności zarzutów, bądź ich skomplikowania. W tym kontekście podkreślono również, że zauważalna jest determinacja kandydatki do jak najszybszego zakończenia postępowania przy pełnym zachowaniu wymagań proceduralnych i gwarancji procesowych stron. Terminowość sporządzania uzasadnień od wydanych przez kandydatkę wyroków nie budzi najmniejszych zastrzeżeń, przez co można stwierdzić, że jest ona wzorcowa. Podsumowując, zdaniem sędzi wizytator kandydatka jest doświadczonym sędzią i w pełni przygotowanym do pełnienia urzędu sędziego sądu okręgowego. Posiada dużą wiedzę i ugruntowaną znajomość prawa karnego materialnego oraz procesowego, a także dobrą znajomość orzecznictwa Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych. Posiada także odpowiedni stopień doświadczenia zawodowego i życiowego. Kandydatka jest osobą sumienną, rzetelnie oraz terminowo wykonującą powierzone jej obowiązki.

Porównując kandydatów Rada stwierdziła, że uczestnicy postępowania, pretendujący do objęcia stanowiska sędziego sądu okręgowego w Sądzie

Okręgowym w K., spełniają formalnie wszystkie kryteria wyboru, a zatem zadaniem Rady było przeprowadzenie weryfikacji i dokonanie wyboru osoby, która spełnia wszystkie kryteria oceniane łącznie najpełniej i w najwyższym stopniu.

Rada wskazała, że przy podejmowaniu decyzji Krajowa Rada Sądownictwa kierowała się ocenami kwalifikacji oraz doświadczeniem zawodowym kandydatów.

Wybrany przez Krajową Radę Sądownictwa kandydat – R. S. – pracuje w sądownictwie powszechnym od października 2007 r. Zdobył doświadczenie na stanowiskach etatowego aplikanta sądowego (od października 2007 r. do września 2010 r.), asystenta sędziego (od października 2010 r. do grudnia 2010 r.), referendarza sądowego (od grudnia 2010 r. do stycznia 2015 r.) oraz sędziego sądu rejonowego (stanowisko to zajmuje od stycznia 2015 r.). Jego doświadczenie w pracy orzeczniczej obejmującej samodzielne stosowanie przepisów prawa sięga zatem 2010 r., a poprzedzone było pracą w sądownictwie powszechnym, bezpośrednio związaną z wydawaniem orzeczeń sądowych pracą na stanowisku etatowego aplikanta sądowego. Jego kwalifikacje zawodowe oceniono jako bardzo dobre w ramach przeprowadzonej oceny kwalifikacji. Uzyskał ponadto poparcie środowiska sędziowskiego w trakcie posiedzenia Kolegium Sądu Okręgowego w K.. Kandydat łączy pracę w sądzie z działalnością naukową oraz dydaktyczną, realizowaną w Krajowej Szkole Sędziów i Prokuratorów. Ponadto orzeka w dwóch wydziałach.

W ocenie Rady A. D. jest również dobrą kandydatką na stanowisko sędziego sądu okręgowego. W ocenie kwalifikacji podkreślono: terminowość oraz dużą wiedzę i umiejętność stosowania jej w praktyce. Uzyskała – podobnie jak wybrany kandydat – poparcie środowiska sędziowskiego w trakcie posiedzenia Kolegium Sądu Okręgowego w K.. Rada uznała jednak, że w niniejszym postępowaniu nominacyjnym to R. S. spełnia w najwyższym stopniu – oceniane łącznie – wszystkie kryteria wyboru.

Zdaniem Rady wiedza teoretyczna, jaką posiada R. S., w połączeniu z doświadczeniem praktycznym w stosowaniu prawa, zdobytym w pracy orzeczniczej, a także podnoszenie kwalifikacji przez udział w szkoleniach, jak również łączenie z powodzeniem obowiązków sędziego z działalnością naukowo-dydaktyczną, dają gwarancję należytego pełnienia przez niego urzędu sędziego sądu okręgowego.

W ocenie Rady, te wszystkie okoliczności zadecydowały o uznaniu R. S. za kandydata spełniającego w niniejszej procedurze konkursowej kryteria wyboru w stopniu uzasadniającym przedstawienie Prezydentowi RP do powołania.

Krajowa Rada Sądownictwa uwzględniła także opinię Kolegium Sądu Okręgowego w K., które w trakcie posiedzenia w dniu 17 grudnia 2021 r., oddało na A. D. – 20 głosów „za”, przy 2 głosach „wstrzymujących się” (siła poparcia – 91 pkt. na 132 pkt. możliwe do uzyskania) a na R. S. – 16 głosów „za” oraz 1 głos „przeciw”, przy 4 głosach „wstrzymujących się” i 1 głosie uznanym za nieważny (siła poparcia – 74 pkt. Na 132 pkt. możliwe do uzyskania). Obydwoje kandydaci uzyskali zatem poparcie tego gremium.

Reasumując, Rada stwierdziła, że R. S. posiada wysokie kwalifikacje merytoryczne oraz doświadczenie zawodowe, a także wszechstronną, stale pogłębianą wiedzę prawniczą, którą umiejętnie wykorzystuje w praktyce zawodowej, dające rękojmię należytego wykonywania obowiązków orzecznich na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w K.. O przedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej R. S. zadecydował całokształt okoliczności sprawy, a w szczególności doświadczenie zawodowe, zdobyte podczas wykonywania obowiązków asystenta sędziego, referendarza sądowego oraz sędziego na szczeblu sądu rejonowego, wnioski płynące z bardzo dobrej oceny jego kwalifikacji zawodowych, łączenie działalności orzeczniczej z pracą naukową i dydaktyczną, jak i poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w K..

Powyższe okoliczności spowodowały, że w trakcie posiedzenia KRS w dniu 16 lutego 2022 r. na: A. D. oddano 9 głosów „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 7 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 16 osób), w rezultacie czego uzyskała wymaganą bezwzględną większość głosów; R. S. oddano 12 głosów „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 6 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 18 osób), w rezultacie czego uzyskał największą wymaganą bezwzględną większość głosów.

A. D. (dalej: „odwołująca”) wniosła odwołanie od powyższej uchwały, zaskarżając ją w całości. Odwołująca wniosła o uchylenie uchwały w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Krajowej Radzie Sądownictwa. Z

ostrożności procesowej odwołująca się wniosła o przyjęcie odwołania do rozpoznania.

Odwołująca zarzuciła zaskarżonej uchwale: sprzeczność z prawem polegającą na:

1) naruszeniu przepisów postępowania mające istotny wpływ na rozstrzygnięcie oraz naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

a) art. 33 ust. 1 w zw. z art. 35 ust. 1-3 u.KRS oraz art. 42 ust. i u.KRS w zw. z art. 2, 32 ust. i 2, art. 60 Konstytucji RP poprzez:

- dokonanie oceny jej kandydatury bez wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy i bez wnikliwego zbadania materiałów sprawy oraz dokonanie tej oceny w sposób sprzeczny z prawem, dowolny, wybiórczy oraz sprzeczny ze zgromadzonym materiałem, z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji odwołującej się, w sposób rzetelny i jasny zestawiając je z kwalifikacjami drugiego kandydata, z przekroczeniem granic swobodnej oceny przedstawionych dokumentów,

- nierównomierne przedstawienia kandydatur przez członków Zespołu w toku posiedzenia KRS, w szczególności pod kątem rzetelności, jasności, szczegółowości i równego podkreślenia wszystkich kryteriów opisanych art. 35 u.KRS, a przedstawienie jej kandydatury w sposób pobieżny, niezrozumiały, z licznymi omyłkami co do okresu orzekania, miejsc i dat, w opozycji do jasnego, obszernego konkretnego referatu dotyczącego drugiego z kandydatów;

- nierówny udział członków KRS biorących udział w głosowaniu nad obiema kandydaturami, choć głosowanie dotyczyło jednego stanowiska;

- brak określenia i rozpatrzenia zgłoszonych kandydatur w oparciu o jasne i jednakowe dla wszystkich osób uczestniczących w konkursie kryteria oceny kandydatów na wolne stanowisko sędziowskie, które odpowiadałyby zasadom, w tym równości wobec prawa oraz zasadom demokratycznego państwa prawa, urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, w wyniku czego Prezydentowi RP przedstawiono wnioski o powołanie osoby wskazanej w pkt 1 zaskarżonej uchwały, a nie kandydaturę odwołującej się lub ewentualnie nie przedstawiono obu kandydatur;

- brak porównania i omówienia ocenianych kandydatur w oparciu o jednolite dla wszystkich osób uczestniczących w konkursie kryteria ustawowe, w tym rzetelne porównanie wszystkich kryteriów odnosząc je w sposób porównawczy do obu kandydatur, gdzie uchwały nie oparto w istocie na kryteriach w uchwale tej wskazanych, jak decydujące, powołując się na inne kryteria, w tym dotyczące zajmowanych stanowisk funkcyjnych;

b) art. 42 ust. 1 u.KRS poprzez sporządzenie uzasadnienia uchwały w części dotyczącej kandydatur uczestników w sposób uniemożliwiający poznanie motywów jej podjęcia, co utrudnia odniesienie się do całości przesłanek, na podstawie których KRS uznała, że kandydatura Odwołującej się jest gorsza od kandydatury uczestnika wskazanego w pkt 1 zaskarżonej uchwały, a wręcz uznania, że jej kandydatura nie spełnia wszystkich kryteriów konkursowych, nie wskazanie, których to kryteriów nie spełnia moja kandydatura, a spełnia je druga z kandydatur, w tym wewnętrznej sprzeczności treści uchwały z jej uzasadnieniem w zakresie z jednej strony wskazania kryteriów, którymi kierowała się przy podejmowaniu uchwały, a drugiej strony przyjęcie sprzecznie z ustaleniami faktycznymi, że kandydatura Odwołującej się nie spełnia tych kryteriów.

W odpowiedzi na powyższe odwołanie, uczestnik postępowania R. S. wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie, jako zasadne, podlegało uwzględnieniu i skutkowało uchyleniem zaskarżonej uchwały w całości oraz przekazaniem sprawy do ponownego rozpatrzenia Krajowej Radzie Sądownictwa.

Zgodnie z art. 44 ust. 1 zd. 1 u.KRS, uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Stosownie do art. 44 ust. 3 u.KRS do postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawach z odwołań od uchwał Rady stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej, z wyłączeniem art. 87¹ k.p.c. Zgodnie natomiast z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje odwołanie w granicach zaskarżenia oraz w granicach

podstaw, a z urzędu bierze pod rozważenie tylko nieważność postępowania. Stosownie zaś do treści art. 44 ust. 1 zd. pierwsze u.KRS odwołanie można wnieść z powodu sprzeczności uchwały z prawem, a zatem zarówno z prawem materialnym, jak i z przepisami postępowania (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 12 maja 2021 r., I NKRS 34/21 i przywołane tam orzecznictwo).

Z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika jednoznacznie, że w postępowaniu z odwołania od uchwały KRS przepisy k.p.c. o skardze kasacyjnej stosuje się odpowiednio, co wyklucza możliwość stosowania przy rozpoznawaniu tychże spraw art. 398⁹ k.p.c., a w konsekwencji odwołanie od uchwały KRS nie jest poddawane przedsądowi, co wyklucza konieczność zawarcia w odwołaniu wniosku o przyjęcie go do rozpoznania i jego uzasadnienia. W tym zakresie wniosek Odwołującej się pozostawiono bez rozpoznania. Odwołanie musi natomiast spełniać pozostałe wymagania z art. 398⁴ § 1 k.p.c., tj. zawierać: oznaczenie uchwały KRS wraz ze wskazaniem, czy jest ona zaskarżona w całości, czy w części, przytoczenie podstaw odwoławczych i ich uzasadnienie, wniosek o uchylenie uchwały z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia.

Przedmiotem ochrony wynikającej z art. 60 Konstytucji RP jest przede wszystkim formalny aspekt dostępu do służby, a więc związany z przestrzeganiem jednolitych kryteriów i procedur postępowania, a nie sama ocena kwalifikacji czy też wiarygodności danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach tego postępowania. Celem art. 60 Konstytucji RP jest zapewnienie równości szans dla osób podejmujących starania o pełnienie funkcji w służbie publicznej; realizacja art. 60 Konstytucji RP z jednej strony wymaga od ustawodawcy ustanowienia regulacji materialnoprawnych, określających przejrzyste kryteria selekcji kandydatów i obsadzania poszczególnych stanowisk w służbie publicznej, a z drugiej strony nakazuje stworzenie odpowiednich gwarancji proceduralnych, zapewniających weryfikowalność decyzji w sprawie naboru do służby. Brak odpowiednich procedur kontrolnych i odwoławczych stanowić może istotną przeszkodę w stosowaniu przyjętych reguł, a tym samym naruszać będzie konstytucyjny wymóg traktowania starających się o dostęp do służby na jednakowych zasadach (zob. wyroki TK: z 27 maja 2008 r., SK 57/06, OTK-A 2008,

nr 4, poz. 63; z 29 listopada 2007 r., SK 43/06, OTK-A 2007, nr 10, poz. 130; z 8 kwietnia 2002 r., SK 18/01, OTK ZU 2002, nr 2, poz. 16; z 14 grudnia 1999 r., SK 14/98, OTK ZU 1999, nr 7, poz. 163; z 9 czerwca 1998 r., K 28/97, OTK ZU 1998, nr 4, poz. 50).

Ochrona sądowa udzielana kandydatowi na określone stanowisko sędziowskie, dokonywana przy uwzględnieniu art. 60 Konstytucji RP, winna obejmować kontrolę postępowania przed Radą pod względem jego zgodności z prawem, a więc musi być ograniczona do oceny zgodności z prawem zastosowanej *in casu* procedury oceny kandydatury bądź kandydatur i w efekcie przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie lub odmowy objęcia danego kandydata takim wnioskiem. Artykuł 32 ust. 1 Konstytucji RP statuuje z kolei zasadę równości wszystkich wobec prawa i równości traktowania wszystkich przez władze publiczne oraz zakazuje dyskryminacji w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Dlatego kontrola sądowa postępowania przed Radą w zakresie jej zgodności z tym przepisem powinna sprowadzać się do oceny, czy wszyscy kandydaci uczestniczący w procedurze konkursowej byli traktowani jednakowo oraz czy żaden z nich nie był w jakikolwiek sposób dyskryminowany.

Analiza zaskarżonej uchwały prowadzi do wniosku, że podniesione przez Odwołującą się zarzuty są zasadne.

W uzasadnieniu uchwały przedstawiono jedynie w sposób formalny kryteria, którymi kierowała się Rada podejmując zaskarżoną uchwałę, wskazując m.in.: ocenę kwalifikacji, doświadczenie zawodowym, poparcie środowiska sędziowskiego (a więc kryteria wskazane m.in. w art. 35 u.KRS). Dalsza część uzasadnienia wskazuje, że w rzeczywistości Rada nie kierowała się tymi kryteriami, zatem zastosowała inne kryteria wyboru niż wskazane w uzasadnieniu. To odwołująca ma dłuższy staż orzecniczy, gdyż pełni obowiązki asesorskie od 2005 r., natomiast rekomendowany kandydat od 20 grudnia 2010 r. pełnił obowiązki referendarza w Wydziale Ksiąg Wieczystych a urząd sędziego sądu rejonowego objął dopiero w 2015 r., co również zostało pominięte przy stosowaniu kryteriów wyboru. Nadto, pominięto istotne aspekty doświadczenia zawodowego odwołującej, tj. orzekanie w sprawach wieloosobowych, wielotomowych, z udziałem świadków koronnych

i anonimowych, w sprawach medialnych oraz sprawach z materiałami o klauzuli „tajne” i „ściśle tajne”, a także spraw wymagających przeprowadzania rozpraw na specjalnych salach ze wzmocnionym poziomem zabezpieczenia; orzekanie w sprawach zorganizowanych grup przestępczych czy obejmujących zarzuty z art. 294 k.k. – które to sprawy, na skutek reformy, zostały przekazane do właściwości sądów okręgowych. Rada wbrew treści uzasadnienia uchwały, nie zastosowała kryterium opiniami środowiska sędziowskiego, wskazując, że oboje kandydaci otrzymali poparcie Kolegium. Znacząca różnica głosów uzyskanych przez kandydatów wskazuje jednoznacznie, że odwołująca się otrzymała większe poparcie kolegium.

Podkreślić także należy, że obie kandydatury są pod wieloma względami do siebie zbliżone, co nie znalazło odzwierciedlenia w szczególności w prezentacji kandydatów na posiedzeniu Rady. Odwołująca od wielu lat pełni obowiązki funkcyjne, które – tak jak rekomendowany kandydat – łączy z obowiązkami sędziego w dwóch wydziałach: karnym i karnym wykonawczym, co zostało pominięte. Oboje kandydaci podnoszą swoje kwalifikacje, oboje ukończyli studia podyplomowe z zakresu prawa karnego na [...]. Powyższe wskazuje jednoznacznie, że zarówno zespół, jak i Rada nie zachowała jednolitych standardów w prezentacji kandydatów, co narusza zasadę równości w procesie wyboru kandydata w postępowaniu nominacyjnym.

Zgodnie z treścią art. 42 ust. 1 u.KRS uchwały Rady w sprawach indywidualnych wymagają uzasadnienia. Rada jest zatem zobligowana do wyjaśnienia wszystkim kandydatom, jakimi kryteriami kierowała się przy wyborze kandydatów. Uzasadnienie decyzji Rady ma na celu umożliwienie kandydatom porównania swojej kandydatury z innymi (objaśnienie, dlaczego inni kandydaci, zdaniem Rady, okazali się lepsi) oraz zweryfikowanie czy zachowane zostały wszystkie zasady proceduralne postępowania nominacyjnego, w tym zastosowanie ustawowych kryteriów wyboru kandydatów w sposób jednolity, co poddaje się osądowi w toku postępowania sądowego. Jeżeli w toku postępowania nominacyjnego Rada nie zastosowała jednolitych kryteriów wyboru kandydatów lub dopuściła się innego naruszenia prawa, uchwała winna być uchylona, jako podjęta ją z naruszeniem prawa. W interesie każdego z uczestników postępowania

sądowego, jak i w interesie publicznym jest nominowanie przez Prezydenta na urząd sędziego kandydatów wybranych w postępowaniu przeprowadzonym zgodnie gwarancjami konstytucyjnymi.

Katalog kryteriów, określony w art. 35 u.KRS, nie ma charakteru wyczerpującego, nie stanowi również hierarchii kryteriów, a Rada sama decyduje, które kryteria w danym postępowaniu nominacyjnym uzna za kluczowe. Ocena doboru kryteriów, a także znaczenie przywiązywane do poszczególnych kryteriów przy ocenie poszczególnych kandydatów stanowi wyłączną kompetencję Rady (wyrok Sądu Najwyższego z 5 września 2013 r., III KRS 210/13). Uznanie KRS oznacza, że w określonym stanie faktycznym kilka alternatywnych decyzji dotyczących wyboru kandydata przedstawianego z wnioskiem o powołanie do Prezydenta RP może być dopuszczalnych, a sama okoliczność, że zewnętrzny obserwator (w tym również Sąd Najwyższy) postrzegałby innego kandydata jako wypełniającego oceniane łącznie przesłanki wymienione w art. 35 ust. 2 u.KRS w stopniu uzasadniającym przedstawienie Prezydentowi RP wniosku o jego powołanie, nie jest wystarczająca dla stwierdzenia sprzeczności uchwały z prawem. Nie oznacza to jednak, że swoboda wyboru osób, które zostaną przedstawione Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej jest nieograniczona, wybór kandydatów nie może pomijać zgromadzonej w sprawie dokumentacji (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 20 listopada 2019 r., I NO 19/19). W świetle regulacji ustawowej oraz bogatego orzecznictwa Sądu Najwyższego (wskazanego wyżej) Rada nie proceduje na zasadzie nieskrępowanego swobodnego uznania, ale przeprowadza rzetelnie postępowanie, stosując kryteria ustawowe oraz kryteria przez siebie wskazane, mając przy tym na uwadze cel konkretnego postępowania. Kryteria wskazane i zastosowane przez Radę powinny poddawać się weryfikacji i koncentrować na znajomości materii lub cechach, które mogą być użyteczne na stanowisku sędziego, którego dotyczy postępowanie konkursowe. W przeciwnym razie może dojść do naruszenia zarówno ustawowych (regulujących ustrój sądownictwa i KRS), jak i gwarancji konstytucyjnych.

W ocenie Sądu Najwyższego zaskarżona uchwała pozostaje także w sprzeczności z art. 42 ust. 1 u.KRS. Uzasadnienie uchwały sporządzone zostało w sposób uniemożliwiający kontrolę instancyjną. Wskazuje na to w szczególności

brak sprecyzowania rzeczywistych kryteriów, którymi kierowała się Rada dokonując oceny kandydatów a wskazane przez Radę okoliczności są sprzeczne z uprzednio przedstawionymi ustaleniami zespołu i Rady. Porównanie kandydatów wskazuje jednoznacznie na niezastosowanie przez Radę wskazanych literalnie kryteriów wyboru oraz dokonanie wyboru na podstawie kryteriów innych niż wskazane w uzasadnieniu uchwały. W ocenie Sądu Najwyższego nie można przyjąć, że sprawa została „wszechstronnie rozważona” skoro najistotniejsza część uzasadnienia stoi w sprzeczności ze zgromadzonymi w sprawie materiałami i nie koreluje z przebiegiem posiedzenia Rady.

O ile w treści uzasadnienia zaskarżonej uchwały Rada wskazała kryteria decydujące o wyborze kandydata, to z jego treści wynika jednoznacznie, że kryteria te nie zostały zastosowane w niniejszym postępowaniu nominacyjnym. Jak wskazano powyżej, ani kryterium doświadczenia zawodowego, ani kryterium oceny kwalifikacji czy też poparcia środowiska sędziowskiego, nie wskazuje, by rekomendowany kandydat był lepszy od odwołującej się. Także publikacje oraz działalność dydaktyczna rekomendowanego kandydata, które miały mieć istotny wpływ na jego wybór, zostały przedstawione w sposób, który nie znajduje potwierdzenia w aktach sprawy. Kandydat rekomendowany, zgodnie z informacją zawartą w zgłoszeniu, jest autorem kilkunastu publikacji, które ukazały się w latach 2012-2014. Do zgłoszenia kandydat załączył zgodę Prezesa SR w C. na podjęcie aktywności dydaktycznej oraz propozycję szkolenia, które miałyby dopiero przygotować i poprowadzić w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury w następnym roku kalendarzowym. Nie ulega wątpliwości, że ustalenia faktyczne, stanowiące podstawę wyboru kandydata na urząd sędziego sadu okręgowego w Sądzie Okręgowym w K. nie znajdują potwierdzenia w załączonych do zgłoszenia dokumentach.

Reasumując, sposób procedowania Rady, w szczególności prace Zespołu przygotowującego sprawę do rozpatrzenia, z pominięciem istotnych okoliczności, mających decydujący wpływ na ocenę kandydatów, w tym spełniania kryteriów wyboru w niniejszym postępowaniu nominacyjnym, faktyczne niewskazanie kryteriów wyboru kandydata rekomendowanego, w ocenie Sądu Najwyższego, naruszyły zasady równego dostępu do służby publicznej oraz równego traktowania

kandydatów. Tym samym, że doszło do naruszenia art. 2, art. 32 i art. 60 Konstytucji RP.

Z uwagi na powyższe Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 u.KRS, uchylił zaskarżoną uchwałę i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia Krajowej Radzie Sądownictwa.

Rada, ponownie rozpatrując kandydatury w postępowaniu nominacyjnym na urząd sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w K. zobowiązana jest do dokonania ich oceny na podstawie przejrzystych kryteriów, określonych w art. 35 u.KRS, w procedurze spełniającej standardy równego dostępu do służby publicznej oraz zasady równego traktowania.

[as]